

ZUNANJEPOLITIČNA RAZPRAVA V POSLANSKI ZBORNICI

Moro odgovori danes na interpelacije glede Južnega Vietnama in S. Dominga

Na sinočnji seji ministrskega sveta sta Moro in Fanfani poročala o zunanjepolitičnih vprašanjih - Fanfani in poslanci PSI pri Saragatu Gospodarska komisija PSI - Tiskovna konferenca ministra Colomba

RIM, 13. — Predsednik republike Saragat je sprejel danes zunanjega ministra Fanfania, ki mu je poročal o svoji nedavni mednarodni dejavnosti, v večernih urah pa je sprejel predsednika in člane vodstva socialističnih poslancev, podpisnike sklepa s tajnikom stranke De Martinom, interpelacije PSI glede S. Dominga. V dopoldanskih urah pa je Saragat sprejel ministra za trgovsko morarico Spagnollia.

Današnja seja ministrskega sveta je bila posvečena izključno vprašanjem zunanje politike, ki ga bo predsednik vlade Moro dal jutri na interpelacije skoraj vseh parlamentarnih skupin. Moro je podal splošno sliko položaja, Fanfani pa je poročal kolegom o svojih mednarodnih razgovorih. Minister Tremelloni je po seji izjavil novinarjem, da bo prihodnja seja ministrskega sveta v torek ali v sredo.

Danes so predložili interpelacije o zunanjih politiki tudi poslanci KD, PSDI in PRI ter poslanec Paciarci. Paciarci vprašuje predsednika vlade, kakšno je pristno tožnjačenje izraza »popolno razumevanje« do akcije ZDA v Južnem Vietnami in če ti izrazi obvezujejo tudi današnje vlado in v kakšnem smislu. Interpelacije vprašuje le, kakšen je rezultat obiska Moro in Fanfania v ZDA in kakšno je mnenje vlade o dogodkih v Južnem Vietnami in v S. Domingu. Interpelacija PSDI hoče vedeti le, če so med nedavnimi razgovori v Rimu in Londonu »potrdili« politiko miru v varnosti in tradicionalne smotre atlantskega zavezništva, medtem ko je interpelacija PRI obseirna in skuša vzpostaviti most med nektrikim sprejemom akcije ZDA takim kot v nemem Vietnami, kot v S. Domingu in odločno grajo takega ravnanja.

Pellacini (PSDI) zahteva pismen odgovor na vprašanje, ali predsednik vlade ne smatra, da je prišel čas za vzpostavitev zgodovinske resnice o vojaškem pomenu in kobaridni polni življenji vojni in za objavo tistega dela državne preiskave o tej katastrofi, ki je ostal do danes v tajnosti.

Millio (PSIUP) pa vprašuje notranjega in zunanjega ministra, ali ne smatra, da bi bilo treba liberalizirati izdajanje besedil, ki so namenjena v državo vzhodne Evrope, ker so sedanje omejitve ostale hladne vojne in ovira za normalizacijo odnosov s temi državami.

V poslanski zbornici so zaključili splošno razpravo o zakonskem osnutku, ki predvideva podaljšanje delovanja Blazneja za razvoj jutri budo na dnevnem red interpelacije poslancev o zunanjih politiki.

Danes se je začela seja gospodarske komisije PSI, ki mora poročiti petletni gospodarski načrt. Po kratkih uvodnih besedah predsednika tajnika stranke Brodinija je povzel besedo poročevalca Marianija, ki je poudaril med drugim, da bo bili prav socialisti pobudniki politike načrtovanja, načrt, ki ga je vlada odobrila, sicer ni socialističen načrt, vendar pa po

vi Fanfania na zasedanju glavnega sveta KD, ki je bilo posvečeno petletnemu gospodarskemu načrtu, češ da je petletni načrt neke vrste »knjižna sanja«, je Colombo dejal, da je načrt resen dokument, ki ima mnogo števil, mnogo smotrov, tudi količinskega značaja, toda vsi so med seboj povezani; zato je mogoče biti načrt »knjižna stvarnost« ali pa »knjižna sanja«, kakor se bodo Italijani pač lotili dela. »Če se bodo vsi Italijani navadili, ki dobro voljo, mislijo na smerice, ki jih vsebuje načrt, tako, kot to delajo vse moderne države, tedaj bomo imeli deželo, ki koraka, ki napreduje s tempom, ki si ga je sama

določila in ki vključuje odločitve in tudi žrtve. Vsek mora biti zmogel, da vlada se proučuje petletni načrt, da bi mogel nadaljevati svojo pot racionalno in napraviti red v svoji hiši, v svojih zamislih, glede prednostnih izbir, da bi mogel gledati v večjo vednostjo v prihodnost dežele.

Na koncu je Colombo še pripomnil, da vlada se proučuje petletni gospodarski načrt, po mnenju, ki ga je o njem izrekel CNEL in da ga bo v kratkem predložila parlamentu v razpravo.

SE VEDNO NEGOTOVOST V S. DOMINGU

Vesinova letala bombardirala radijsko postajo v prestolnici

Ameriška vlada dala na razpolago vojaški junti 750 tisoč dolarjev - Zopet brezplodna seja v Varnostnem svetu

SANTO DOMINGO, 13. — V dominikanski prestolnici nadaljujejo člani posebne komisije Organizacije ameriških držav, apostolski nuncij Clarizio in bivši ameriški poslanik Martin pogajanja s Caamanom in s predsednikom vojaške junte.

V poučenih grozih pravijo, da je ameriška vlada dala na razpolago vojaški junti 750 tisoč dolarjev, da plača uradnike v »vladni« uradih.

Danes pa je prišlo do novih bojov. Čete polkovnika Caamana so zasedle skladišče živil, ki so ga branile čete generala Imberta. Letala generala Vesina pa so bombardirala dane radijsko postajo, ki je v rokah ustavnih čet. Na raznih krajih mesta se sliši streljanje.

Caamanova ustavna vlada je poslala petletni gospodarski načrt Organizaciji ameriških držav zahtevajo za priznanje. V tem primeru bi se njegova vlada obvezala sprejeti ustanovitve medameriške sile. Poleg tega bi Caamanova vlada sprejela sodelovanje liberalnih osebnosti, ki so bivši venezuelski predsednik Betancourt,

bivši kostariški predsednik Figueres in bivši portoriški guverner Marín.

Caamanova vlada je protestirala zaradi bombardiranja ameriških okupacijskih sil in sil generala Vesina. Zunanji minister Cuatrecasas je poslal brzojavko posvetovalnemu svetu OAD, v kateri poudarja, da je bombardiranje na zahodnem bregu reke Ozama povzročilo žrtve med civilisti in velik škodo.

Predstavniki ustavne vlade OADR je izjavil, da se ustavna vlada ne misli pogajati z vojaško junto generala Imberta, toda ta bi lahko vstopil v ustavno vlado. Dalje je Rosario dejal, da so pri uporabi proti triumviratu generala Cabrera sodelovali tudi komunisti, in je pripomnil, da ni nič čudnega, da so komunisti, ki jih je Cabrero režim preganjal, podprli akcijo za vzpostavitev Boschovega demokratskega režima.

Ameriška vlada se še dalje trudi, da bi vsaj formalno ustanovila la medameriško silo. Honduras je obljubil, da bo dal na razpolago odred vojakov. Kostarika pa je dala na razpolago 25 agentov svoje civilne garde, ki niso oboroženi. Poveljnik ameriških čet v Dominikanski republiki general Palmer pa je izjavil, da je pripravil akcijo za vzpostavitev nedolocen časa.

Danes je predstavnik Organizacije ameriških držav sporočil, da so raztegnili »varnostno področje« in vključili vanj blok poslopij, v katerem je tudi francosko poslatništvo. Premik ameriških čet se je izvršil brez incidentov.

Kanadski ministri predsednik Pearson se v spodnji zbornici izjavil, da je njegova vlada z zanimanjem sprejela na znanje ameriški predlog za ustanovitve medameriške sile. Dodal pa je, da bi mo

Jutri na Dunaju proslava 10. obletnice državne pogodbe

LONDON, 13. — Angleški zunanji minister Stewart in ameriški državni tajnik Dean Rusk bosta od potovanja jutri na Dunaj s istim letalom, da se udeležita sobotnih proslav ob deseti obletnici avstrijske državne pogodbe.

V pristojnih krogih izjavljajo, da je treba sicer izključiti konferenco starih zunanjih ministrov, vendar pa bo Rusk skušal imeti razgovor s sovjetskimi zunanjimi ministrom Gromikom v zvezi s sovjetsko-ameriški odnosi in z dogodki v Vietnami.

Danes se je Rusk dolgo razgovarjal z zahodnonemškimi zunanjimi ministrom Schroederjem. Ta je izjavil, da na Dunaju ne mislijo na petletni gospodarski načrt, ki ga je o njem izrekel CNEL in da ga bo v kratkem predložila parlamentu v razpravo.

Dolga in močna akcija teh zavrtilnih raketa zahteva na vesoljskem vozilu veliko količino goriva, ki predstavljajo približno tri četrtine celotne teže vozila. Za viralne rakete se sprožijo šele potem, ko se izvedejo nekatere bistvene operacije: točna ugotovitev hitrosti vozila; njegova oddaljenost od Lunine površine; njegova usmeritev in njegova stabilizacija.

Inženir Borisov piše, daje, da priganje zavrtilnih raketa ne predstavlja največje težave, ker je ta operacija sama na sebi relativno lahka. Glavna težava je izbira točnega trenutka, ko naj se rakete sprožijo.

Druga težava nastanejo v primeru, da se prvi pogoj izpolni. Gre za doziranje delovanja zavrtilnih raketa sproti, ko se večja privlačnost Lune, potrebna je navpična lega vozila, da lahko pristane na trdnjaki. Izbrati je treba tla (prah ali skalnata tla).

Vse to daje samo medlo sliko težav, ki nastajajo za pristane na Luni. Edino pokončni pristanek lahko zagotovi, da se satelit in njegova znanstvena vsebina ohrani, kar je eden prvih pogojev za polet človeka na Luno.

Na koncu argvi Borisov, da so vsjaki znanstveniki in inženirji neumnorodelajo za rešitev teh vprašanj in izstrelitev »Lunika 5« je korak v tej smeri.

«LUNIK 5» SE JE RAZTREŠČIL

O vzrokih neuspelega poskusa za «lahen pristanek» na Luni

Prepozno so prizgali zavrtilne rakete - Vendar pa je poskus z «Lunikom 5» korak naprej za pripravo primerne sistema za pristaneke

MOSKVA, 13. — V današnji številki lista «Krasnaja Zvezda» objavlja in Borisov članek, v katerem pojasnjuje vzroke, zaradi katerih ni v celoti uspel poskus, da bi satelit «Lunik 5» lahko pristal na Luni. Satelit se je namreč raztreščil na Luni, namesto da bi lahko pristal, kakor so predvidevali. Borisov piše, da se je to zgodilo, ker niso pravočasno prizgali zavrtilnih raketa.

Članek pravi dalje, da se sistem zavrtilnih raketa, ki se uporablja za povratek na Zemljo, lahko uporablja za vse planete, ki jih obdaja atmosfera, zlasti za Mars, Venero in Jupitrove satelite. Pristajanje na nebesnem telesu, ki ga ne obdaja atmosfera, pa zahteva močnejši in enoten sistem zavrtilnih raketa, ki so zavrtilne rakete.

Dolga in močna akcija teh zavrtilnih raketa zahteva na vesoljskem vozilu veliko količino goriva, ki predstavljajo približno tri četrtine celotne teže vozila. Za viralne rakete se sprožijo šele potem, ko se izvedejo nekatere bistvene operacije: točna ugotovitev hitrosti vozila; njegova oddaljenost od Lunine površine; njegova usmeritev in njegova stabilizacija.

Inženir Borisov piše, daje, da priganje zavrtilnih raketa ne predstavlja največje težave, ker je ta operacija sama na sebi relativno lahka. Glavna težava je izbira točnega trenutka, ko naj se rakete sprožijo.

Druga težava nastanejo v primeru, da se prvi pogoj izpolni. Gre za doziranje delovanja zavrtilnih raketa sproti, ko se večja privlačnost Lune, potrebna je navpična lega vozila, da lahko pristane na trdnjaki. Izbrati je treba tla (prah ali skalnata tla).

Vse to daje samo medlo sliko težav, ki nastajajo za pristane na Luni. Edino pokončni pristanek lahko zagotovi, da se satelit in njegova znanstvena vsebina ohrani, kar je eden prvih pogojev za polet človeka na Luno.

Na koncu argvi Borisov, da so vsjaki znanstveniki in inženirji neumnorodelajo za rešitev teh vprašanj in izstrelitev »Lunika 5« je korak v tej smeri.

Šastrovi razgovori v Moskvi

MOSKVA, 13. — Agencija Tass javlja, da sta imela Kosigin in Sastri prisrčen razgovor med katerim sta si izmenjavali misli o daljnjem razvoju sovjetsko-indijskih odnosov in o mednarodnem položaju.

Pozneje se je Kosigin udeležil kosila na indijski poslatništvi. Na kosilu je predsednik indijske vlade Sastri poudaril resnost položaja v jugovzhodni Aziji in je pripomnil, da je treba spor v Vietnamu rešiti s pogajanjem ne pa s silo. Dodal je, da sta Indija in Sovjetska zveza trdno prepričani, da je treba združene narode podpreti in okrepiti.

Kosigin pa je v svojem govoru

objubil neomejeno politično in gospodarsko pomoč Indiji.

Razgovori se bodo nadaljevali v prihodnjih dneh.

Črnci

WASHINGTON, 13. — Črnski voditelj Martin Luther King je napovedal obnove kampanje proti volilni diskriminaciji v Alabami. King je mnenja, da demonstracije pripravljajo tla za prostovoljno izvajanje zakona o državljski enakopravnosti, ko bo odoben. Tudi kar se tiče splošnega zakona o državljskih pravicah, se je v preteklih mesecih pokazalo, da so ga v južnih državah mnogi vsaj neustojljivo spoštovali, čeprav je bilo na drugi strani mnogo kršitev, ta

Santina in Giuseppina

TURIN, 13. — Deklici Santina in Giuseppina Foglia, ki sta bili v podnedelek jutraj operirani, sta tudi preteklo noč mirno prestali. Pri današnjih zdravniških pregledih so ugotovili, da ni nobenih komplikacij in da vse poteka normalno. Prilic in puls sta skoraj normalna. Danes na deklici začeli zauživati nekoliko goste hrane. Medtem pripravljajo v vseh krajeh Italije brzojavke in pisma v voščila. Danes jih je prispelo približno petsto. Mnogo ljudi pošilja tudi darila.

Tito se vrne danes iz Norveške

Gerhardsenovo veliko priznanje borbi jugoslovanskih partizanov

OSLO, 13. — V Oslu so se danes pričeli jugoslovansko-norveški politični razgovori med predsednikom Titom in predsednikom norveške vlade Gerhardsonom o aktualnih svetovnih vprašanjih in o vprašanjih s področja dustrastnih odnosov med Norveško in Jugoslavijo. O razgovorih bo verjetno se nocoj izdano uradno poročilo.

Predsednik Titu je predsednik občine Trondhjem podaril v spomin na obisk in izraze prijateljstva mesta model stare vikinske ladje. Nato je bil Tito gost na večerji, ki mu jo je v prostorih stare trdnjave Akershusa priredila norveška vlada. Med večerjo, ki se je udeležilo okrog dvesto zastopnikov kulturnega in javnega življenja Norveške — med njimi predsednik norveškega parlamenta Langselle, predsednik vlade Gerhardson, predsednik vrhovnega sodišča, zastopniki političnih strank, člani parlamenta in vlade in druge osebnosti — sta Tito in Gerhardson izmenjala zdravilce, v katerih sta ugotovila, da so podobni dogodki v zgodovini, posebnost pa skupna borba proti fašizmu v zadnji vojni, ustvarili tesno prijateljstvo med Jugoslavijo in Norveško, med katerima pred tem skoraj ni bilo nobenih mesebnih stikov. Oba naroda sta trpela pod isto nacistično vladavino in sta bila trdno odločena, da ne sprejmeta tujeja gospostva. »Ljudje so slišali vesti o sijajnih borbah jugoslovanskih partizanov pod vašim vodstvom,« je pouda

Danes popoldne je bil predsednik Tito gost na kosilu, ki ga je v njegovo čast priredilo predsedstvo norveškega parlamenta, po kosilu je s soprogo obišel muzej konti in Maral obiskom je norveški kralj Olaf IV. izročil Titu visoko norveško odlikovanje z leno sv. Olafa. Predsednik Tito je s svoje strani izročil norveškemu kralju jugoslovansko veliko zvezdo, princu Haroldu pa jugoslovansko zvezdo z leno. Predsednik republike maršal Tito se vrne jutri s soprogo z uradnega obiska na Norveškem. Pričakuje se, da bo njegovo posebno letalo prispelo v Beograd okrog 14. ure.

Vlahov na sedežu RAI-TV

RIM, 13. — Tajnik za informacije z zveznega izvršnega sveta Jugoslavije Gustav Vlahov je v spremstvu veleposlanika Ive Vejvode obiskal danes državno podtajnika v predsedstvu vlade Angela Salizzonia. V razgovoru sta vladna funkcionarja ugotovila, da je razvoj odnosov med Italijo in Jugoslavijo zadovoljiv in da so možnosti za nadaljnjo razširitev sodelovanja. Med razgovori je bila tudi izražena želja po večji razširitvi stikov in izmenjavi na področju informacij. Vlahov je danes obiskal tudi predstojnika italijanske radiotelevizije RAI-TV in si ogledal glavne obrate te ustanove.

STRAHOVITE POSLEDICE CIKONA V PAKISTANU

200 mrtvih, 350 ranjenih 100.000 ljudi brez strehe

DAKA, 13. — Med ciklonom, ki je divjal nad vzhodnim Pakistanom, in še zlasti na področju Dake, je zgubilo življenje 79 ljudi, 260 pa je bilo ranjenih, in to samo na področju Dake. O drugih področjih manjkajo podatki. Dvajset tisoč ljudi je ostalo brez strehe.

he. Ciklon je hudo poškodoval tudi električne daljnovode, telefonske napeljave in druge naprave.

Po neuradnih podatkih je zgubilo življenje v vzhodnem Pakistanu 200 ljudi, ranjenih je bilo 350, brez strehe pa jih je 100.000.

Velike poplave v Srbiji in Bosni

Najbolj kritično stanje je v Olovu in Doboju - Velika materialna škoda

(Od našega dopisnika)

BEograd, 13. — Zaradi neprestanega deževja zadnjih dni je prišlo v nekaterih krajih Bosne in Srbije do poplav, ki so povzročile veliko materialno škodo. V nekaterih krajih so narasle reke poškodoval in odnesle železniški progo in z zemljskimi naplavinami prekinile cestni promet. Prizadeto prebivalstvo so povsod takoj prisilili na pomoč pripadniki JLA, milicniki in drugi organi. Zemljski usad je prekinil cestni promet na avto cesti Beograd - Skopje med vasi Predejane in Džep. Prekinjen je tudi železniški promet na progi Kraljevo - Skopje preko Kosovega polja, kjer je voda pri mestu Dobro Strano spodkopala železniški nasip. Prav tako je prekinjen promet na cesti Dobro-Teslić, kjer je cesta poplavljena v dolžini enega kilometra. Velik sneg, ki je zapadel v hribovskem področju južne Srbije, je prekinil cestno zvezo med Srbijo in Orno gro preko Čakovja. V Srbiji so preživeli posebno hude trenutke prebivalci v okrajih Titov Učice in Kraljevo. V okraju Titov Učice so narasle reke Zetina, Škra,

bež, Zav in Drina poplavile veliko področje. Posebno dramatičen je položaj v samem Titovem Učicu, kjer je nevarnost, da bo voda vdrila v skladišče podjetja »Gradina«, v katerem je 32.000 kg karbida, ki lahko pri stiku z vodo eksplodira. Iz bližnjih hiš so že evakuirali prebivalstvo. V vasi Gorobilje se je prebivalstvo pred vdiranjem vode rešilo na strehe, od koder so jih rešili helikopteri JLA. V Pogozi je voda odnesla več avtomobov, transportnega podjetja »Raketa«. Na tem področju je prekinjen cestni promet z nekaterimi vasi, kjer so hudourniki odnesli več mostov. Na področju mesta je poplavljen okrog 700 ha zemlje. Narasla reka Ibar je na progi Kraljevo - Raska odnesla 100 metrov proge, medtem ko Zahodna Morava ogroža mesto Čačak. V neposredni bližini Kraljeva je več tisoč hektarov zemlje pod vodo. Na tem področju je poplavljen okrog 500 ha. V Valjevu, južno od Beograda, sta reka Kolubara in njen pritok Gradac poplavlila nekatera obdelana in pretežno površino odeljena zemlje. V Bosni je posebno kritičen položaj v mestih Doboj in Olovo. V

dolini reke Bosne je ogroženih okrog desetisoč prebivalcev, ki jih bodo morali evakuirati. Vse področje Doboja je spremenjeno v veliko jezero. Bosna je prekopala reko in poplavlja poplavlja niso dele mesta. Prekinjena so vse telefonske zveze. Mesto je ostalo brez električnega toka in pitne vode. Vse delo počiva, ker so obrati vse podjeli pod vodo. Prebivalstvu je prišel na pomoč vojaštvo iz Sarajeva s helikopteri. V mestu Olovo, na poti med Sarajevom in Tuzlo, se je moralo okrog tisoč prebivalcev umakniti pred naraslo vodo, ki je dosegla en meter, v gornji del mesta. Voda je poplavlila tudi številna gospodarska in družbena poslopja. V neposredni bližini odnesla 15 mostov. Po vestih iz Sarajeva so v Zagrebu, gradbeni material, mrtvo živino in druge predmete. V Maglaju je reka Bosna poplavlila nižje prostore tovarne natronprijla.

B. B.

DANES

Včeraj je prišlo v San Dominogu do novih bojov in čete predsednika vlade Caamana so zasedle neko skladišče živil, nakar so letala generala Vesina bombardirala radijsko postajo, ki je v rokah ustavnih čet. Zdi se, da je ta vlada sprejela ameriški državni Organizacijo ameriških držav, kateri je poslala petletni gospodarski načrt zahtevajo za priznanje. V tem primeru bi se njegova vlada obvezala sprejeti ustanovitve medameriške sile. Poleg tega bi Caamanova vlada sprejela sodelovanje liberalnih osebnosti, nikakor pa se ne misli pogajati s proameriško vojaško junto generala Imberta, ki pa bi lahko stopil v ustavno vlado. Medtem pa ima ameriška vlada še vedno velike težave za ustanovitev medameriške sile ter je na primer Kostarika dala na razpolago eno reči in piši — 25 agentov svoje neoborožene civilne garde! V Kolumbiji in Argentini so se tudi včeraj ponovile demonstracije proti ameriskemu napadu na Dominikansko republiko.

Ameriški predsednik Johnson je včeraj ponovil, da namerava ZDA nadaljevati vojno v Vietnami in da so pripravljene začeti pogajanja »brez prejšnjih pogojev«. Zanimivo je, kako je istočasno britanski zunanji minister Stewart ameriško pomudbo za razgovore obrazložil: Trdil je, da ta ponudba pomeni, da so ZDA pripravljene na pogajanja »ob ustavitvi sovražnosti ali pa brez te« — bi pa mogli sklepati tudi ustavitve ognja, toliko boljše. — Štiristo katoliških, protestantskih in židovskih cerkvenih predstavnikov je napravilo včeraj pet kilometrov dolg pohod do sedeža ameriškega departmaja za obrambo ter zahtevalo mirno rešitev spora v Vietnami.

Včeraj so uradno sporočili, da je bomska vlada navezala redne diplomatske odnose z Izraelom. Takoj nato so nekatere arabske države sporočile, da bodo prekinile diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo.

Diplomatski odnosi med Bonnom in Tel Avivom

ZAR in nekatere druge arabske države so takoj prekinile diplomatske odnose z Bonnom

BONN, 13. — Zahodnonemški državni podtajnik von Hase je danes popoldne prebral skupno sporočilo o navezavi rednih diplomatskih odnosov med Zahodno Nemčijo in Izraelom. Zatem je prebral pismi kancelarja Erharda in predsednika izraelske vlade Eškola.

Ko so uradno objavili navezavo diplomatskih odnosov, so nekatere arabske države sporočile, da bodo prekinile diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo. Odnose so do sedaj prekinile ZAR, Jordanija, Irak, Sirija in Kuvajt. Pričakuje se, da se podobno sporočilo iz Alžirije, Jemena, Sudana, Saudov, da se zaveda dejstva, da je bilo v Izraelu posebnih pobude in odločnosti Erharda najti zadovoljivo rešitev v tem pomembnem preobratu v odnosih med našima dvema deželama.

Kar Erhard piše glede nemških znanstvenikov, in izreka upanje, da bo moč magno rešiti to vprašanje. Na koncu poudarja Eškol, da je izrael pripisuje razveljaviti zakona o zastaranju nacističnih zločinov in pravi na koncu, da se zaveda dejstva, da je bilo v Izraelu posebnih pobude in odločnosti Erharda najti zadovoljivo rešitev v tem pomembnem preobratu v odnosih med našima dvema deželama.

Kar piše katali list »Al Ahram«, je kanceler Erhard poslal včeraj osebno pismo Naserju kot zadnji poskus, da prepreči prekinitev odnosov. Erhard obrazloži, je stališče svoje vlade glede prihodnosti prostovoljno v Nemčijo. Erhard je bil negativni odgovor. V pismu kancelerju Eškolu izraža kanceler Erhard zadovoljstvo, ker so se sporazumeli o navezavi diplomatskih odnosov. Nato pravi, da je »evranje« nemške vlade v preteklosti pokazalo, da se zaveda posebnega položaja, v katerem je Nemčija v odnosu do židovskega ljudstva na vsem svetu, vstevši Izrael. Kanceler je zadovoljivo ugotovila, da je bilo mogoče spornost spremeniti se preostale nemške dobave orožja v dobave blaga za civilno uporabo. Poleg tega je bomska vlada pripravljena čez približno tri mesece začeti pogajanja z Izraelom o gospodarski pomoči Izraelu.

Kar se tiče nemških znanstvenikov, izjavlja kanceler, da so se številni nemški znanstveniki, tehniki in inženirji, ki so bili zaposleni pri vojaški dejavnosti v državah izven NATO, vrtnili v Nemčijo v zadnjih mesecih. Bomska vlada meni, da se bo veliko število izvedencev, ki so še vedno v omenjenih sredstvih vsakogar, ki skuša pregovoriti nemške državljane na znanstveno in tehnično vojaško dejavnost v tujih državah.

Predsednik izraelske vlade Eškol pa piše med drugim: »Odločitve naših dveh vlad je bila sprejeta po zgodovinski in razburkani politični preteklosti. Strinjam se z vašim upanjem, da se bo naša skupna odločitev pokazala kot važen korak k boljši prihodnosti.« Zatem sprejema Eškol na znanje, pa ima opozicija večino.

Množica pozdravlja predsednika ustavne dominikanske vlade polkovnika Caamana na poti v glavni štab vojske

Goriško-beneški dnevnik

BLAGOVNI PROMET S SLOVENIJO
V marcu je blagovna izmenjava dosegla vrednost 631 milijonov

Od tega je bilo uvoženega za 343 milijonov lir raznega blaga - Izvoz tekstilnih statov v Grčijo

Po podatkih vestnika trgovske zbornice so v mesecu marcu letos izdali v okviru videmskega spoznanja za obsejni blagovni promet na goriškem področju samo eno uvozno dovoljenje za vrednost tri milijone lir. Na carino pa je bilo uvoženega za nekaj nad 340 milijonov lir raznega blaga. V istem mesecu so pristojne oblasti izdale tudi 53 izvoznih dovoljenj za vrednost 283.635.883 lir vrednosti.

Z dovoljenjem je bilo uvoženega samo za tri milijone lir mleka. Med blagom, ki je bilo uvoženo na carino, je na prvem mestu goveje meso za 165,7 milijona lir, vsega mesa in živine pa je bilo uvoženo za okrog 209 milijonov lir. Drv in druga lesa ter lesnih izdelkov so uvozili za okrog 70 milijonov lir. Uvozili so tudi za 18,9 milijona lir čipk in za 12,8 milijona cementnih in azbestnih izdelkov. Med izvoženim blagom naj omejitveno za 127 milijonov raznih tekstilnih izdelkov, električni material za nekaj nad 20 milijonov, avtomobilski in nadomestni deli za koleca okrog 50 milijonov, kroglični izdelki za 17 milijonov, hidravlične potrebščine za 16 milijonov, pisarniške potrebščine za 19 milijonov, sintetična vlakna in material iz plastične za nad 17 milijonov, potrebščine za športno ribarjenje za skoraj 6 milijonov itd.

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da se je blagovni promet s Slovenijo znatno zmanjšal v primerjavi s februarjem, ko je dosegel 720 milijonov, v marcu pa se je znižal na 631 milijonov. Od tega je odšlo 343 milijonov na uvoženo blago in je torej uvoz znatno presegel izvoz, ki je dosegel nekaj nad 288 milijonov lir.

Poleg tega se v razne druge države izvozili s dokumenti goriške trgovske zbornice še naslednje izdelke domače proizvodnje: V Kanado za 1.691.280 lir karamel, na Sijonokobeno obalo v Afriki za 368.480 lir hladilnikov, v Eritrejo za 406.300 lir velikončnih pirhrov, v Grčijo za 13.360.000 lir tekstilnih statov in drugih tekstilnih potrebščin, ki so izdelek tovarne SAFOG, ter v Libijo za 1.360.000 lir raznih vrst stojlov.

Sindikalne vesti CGIL
Vesrednjava federacija uslužbenecv kreditnih ustanov CGIL sporoča vsem prizadetim, da se je na podlagi indeksa za meseca februarja in marca premešala lestvica vrstila za eno točko. Pokrajinski sindik

Kino
VERDI. 16.30: «Agente 007 - missione Goldfinger», J. Connery in H. Blackman. Ameriški film v barvah.
CORSO. 16.30: «Agente Coplan - missione spionaggio», Vira Lisi in Dominique Patrel. Črno beli francosko-italijanski film.
MODERNISSIMO. 16.00: «Tabù N. 2», Italijanski barvni dokumentarni film Romola Marcellin; mladini pod 18. letom vsaj prepovedan. Zadnja predstava ob 22.30.
VITTORIA. 17.15: «La battaglia di Rio della Platana», G. Gregson in A. Quayle, angleški kinemaskopski film v barvah.
CENTRALE. 17.00: «I diavoli volanti», S. Laurel in O. Hardy. Ameriški črno beli film; zadnja predstava ob 21.30.
DEŽURNA LEKARNA
Danes ves dan in ponoči je odprta v Goriški lekarni D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

DR. DUŠAN KERMAVNER
TRST IN ZAČETKI SLOVENSKE SOCIALNE DEMOKRACIJE

Odlomki iz knjige «Začetki slovenske socialne demokracije v desetletju 1884-1894» 40.

Tu se ne bomo ustavljali pri Podgornikovem dogmatičnem antisemitizmu in njegovem izvoru - domnevamo, da je bolj ruskega reakcionarnega, kakor pa dunajskega demagoški! - opozorili bi na to okolnost, da je pol stoletja pozneje nacistični antisemitizem tudi pripisoval vse novodobni razvoj od prosvetljenstva dalje predvsem židovskemu vplivu. Iz predzadnjega navedenega stavka izvira tudi zanimiva razlika med neklerikalnim in klerikalnim narodnjakom tistega časa: po prvem, to je po Podgorniku se človek «za narodnostno utrjuje v cerkvi in verji, po drugem, na pr. po Mahničevu, da se lahko le z vero utrjuje tudi v narodnosti! Po predstavi, ki so nam jo posredovale nezadostne raziskave mesečanskih zgodovinarjev, bi pričakovali tudi se neko tretje stališče tako imenovanih mladostovencev, ki bi ga lahko označili kot liberalno. Takšno pričakovanje pa je neutemeljeno, kajti v osemdesetih letih se je uveljavljala v enotni slovenski narodni stranki, v kateri so po Bleiweisovi smrti leta 1881 na vrhu prevladovali «mladoslovinci», kot njena uradna ideologija je katoliški liberalizem. Tudi Fran Podgornik je bil predstavnik določene zvrsti katoliškega liberalizma in pravzaprav poglavitni katoliško-liberalni publicist v času, ko

ŠPORTŠPORT

SINOČI V KRIŽU
Izvoljen novi odbor športnega društva VESNA

Pozdrav predsednikov SZ Bor in proseškega Primorja

Sinoči so se sestali v Ljudskem domu v križu člani in simpatizerji športnega društva Vesna, da bi razpravljali o organizacijskih problemih, ki zahtevajo sodelovanje vseh in predvsem delaven odbor. Da bi društvo postavili na bolj trdno podlago so pred dnevi izbrali pripravljalni odbor, kateremu je predsedoval Drago Košta. Pozivu na občni zbor se je odzvalo lepo število mladine, pa čeprav bi bilo lahko to še večje. Po debati so izbrali nov odbor, ki ga sestavljajo Franc Catonar, Angel Tence, Bruno Martinuzzi, Edvard in Boris Sirk, Drago Košta in Bruno Sulčić. Odbor si je zadal nalogo, da sestavi v najkrajšem času statut.

Občni zbor Vesne je pozdravil tudi predsednik športnega združenja Bor Dušan Košta, ki je pohvalil pobudo kriške mladine, da ustanove društvo, ki bo zmoglo zbrati pod športno zastavo vse zdrave mlade sile. Prisotna sta bila tudi predsednik in tajnik nogometnega kluba Primorja s Proseka, Miro Strekelj in Bruno Rupel. Strekelj se je pohvalno izrazil o namenu odbora, da okrepi delovanje društva, ki naj postane ponos križe.

ŠAH

Tržaški šahovski klub (Società Scacchistica Triestina) bo imel v nedeljo 16. t.m. izredni občni zbor. Zbor članov bo ob 10. in ob uradno določenem številu prisotnih ob 11. uri v začasnem sedežu v kavarni Firenze (Ul. Giulia 4).

KOSARKA

BOLOGNA, 13. - V prijateljski tekmi je ameriška ekipa profesorov »All Stars« premagala nočnega kosarkarskega reprezentanca Italije 77:66 (29:39).

ROKS

PILADELLA, 13. - Ameriški bokser teške kategorije Lucian S. Banks, ki je v ponedeljek kobilščil s k. o. nasprotnika, je danes podlegel tudi možganski poškodbi. Banks je imel 24 let.

ODTUJNTAM

DANES ZACETEK V MILANU

Polifinalni dvboj evropske cone za Davisov pokal Italija - Brazilija

MILAN, 13. - Jutri se bo začela polifinalna tekma evropske cone za Davisov pokal med Italijo in Brazilijo. Po žrebu se bosta jutri prvi sprejela Barnes za Brazilijo in Pietrangeli za Italijo, medtem ko bosta dvboj Kuch - Merlo zaključili prvi dan teniskega srečanja.

V soboto bo igra parov. Postavi se nista znani, vendar predvidevamo, da bosta Italijo predstavljali Pietrangeli in Maloti, Brazilijo pa Barnes in Koch. V nedeljo bosta zadnja dva singla in sicer Koch - Pietrangeli in Barnes - Merlo.

ZAGREB, 13. - Jugoslavija vodi v drugem kolu tekmovalstva za Davisov pokal proti Rodžerji, z 2:0. Pilot je premagal Stilwella za 6:0, 3:6, 6:4, 6:1, Jovanović pa Dowdeswella za 6:0, 6:1, 7:5.

KOLESTARSTVO

BAYONNE, 13. - Rik Van Looy je zmagal v 15. etapi dirke po Španiji na 151 km dolgi progi od Pamplone do Bayonne. V splošni lestvici se vedno vodi Nemec Wolfshohl. Van Looy je na drugem mestu.

proti k. Nabergoju. Podgornik je imel prav, ko je zapisal nadalje: «Dedukcija, da slovenski zemljiščni posestnik ne more glasovati za interese delavcev, je ničeva, ker slovenski zemljiščni posestnik ne spada v kategorijo onih zemljiščnih posestnikov, v kateri so ti posestniki nasprotniki delavskega stanu. Slovenski zemljiščni posestnik je prebivalec in ima prejemljive interese, da bi se v nasprotje postavil z delavskimi interesi.» Toda o tem bi bil moral Podgornik predvsem poučiti Nabergoja, ki je takšno dedukcijo »suggeriral« s svojo izjavo! Pri tem pa se moramo vedno znova spomniti na to, da se »Slovenski prijatelj« niti v svoji knjižnici niti v seriji člankov »Delavskim delavcem« ni prav nič zavezel za splošno in enako volilno pravico, vsekakor zaradi tega ne, ker je bil konservativen do kosti in mu demokratski proces družbe ni bil prav nič po godu, saj mu je - recimo - smrdel za židovstvom, medtem ko mu je prijetno dišala samo avtokratska carska Rusija, ki ni poznala nobene volilne pravice in je teptala žide po zasluženi ju!

PODGORNIKOVO VODILO - NARODNO SOVRASTVO

Podgorniku je bila vodilna družbena misel rasno in narodnostno sovrastvo, vse drugo pa samo dodatek k njej! Graditi je skušal slovensko narodnjaško »delavsko« politiko na sovrastnih strasteh proti italijanskemu delavstvu! V tem smislu je zaključil svojo polemiko: «Sicer pa ta ljudski šod ni imel vzroka, da bi se bavil ravno z Nabergajem, najmanj pa, da bi se delavci katere koli vrste postavljali proti njemu. Umestnejše bi bilo pogledati na tržaško italijansko gospodo, katere iz političnih vzrokov rezira domače ljudstvo italijanskega, še bolj pa slovenskega rodu ter (tu je globoko protiljudski Podgornikov obrat, ki bi bil lahko usmeril udarec proti italijanskim gospodi, pa ga je preusmeril proti italijanskim delavcem) protežuje delavce, ki na tisoče in tisoče prihajajo iz sosednjega kraljevstva v Trst, tu bogate (!) in odnašajo potem domačinom odtegnjeni (!) zaslužek v Abruce in tje do pod

ODBOJKA Na stadionu «Prvi maj»
V soboto turnir za nižješolce

Prijave 15 minut pred začetkom

Športno združenje BOR je sklenilo prirediti tekmovalje v odbojki tudi za mladino, iz katerih vrst naj bi v bodoče črpalo sile za nadaljnje nastope. Turnir bo na stadionu »Prvi maj«, Vrdeška cesta 7, v soboto 15. t.m. z začetkom ob 15. uri. Vodstvo Bora je tudi sestavilo skrben pravilnik, ki zajema glavna določila tekmovalja.

- PRAVILNIK**
1. Tekmovanja se lahko udeležijo šolske ekipe in tudi šestorke kakršnega koli društva. Tekmovanje je omejeno le na moške ekipe.
 2. Srečanja si bodo sledila po izločitvenem sistemu. Zmaga moštvo, ki prvo osvoji dva seta v vsaki posamezni tekmi.
 3. Prijave moštvev sprejema prireditelj 15 minut pred začetkom preve srečanja.
 4. Vsi udeleženci so se dolžni športno obnašati med tekmovaljem, v nasprotnem primeru si prireditelj pridržuje pravico, da nediscipliniranega igralca po predhodnem opominu izključi iz nadaljnjega tekmovalja.
 5. V primeru nujnosti lahko prireditelj zgornja določila po svoji preudarnosti spremeni.

SZ BOR ODBOJKARSKI ODESK

Jugoslovanski bataljon «Stalingrad»

(Nadaljevanje s 3. strani)

kisa Baudič je imenovan mnogo kasneje, tik pred osvoboditvijo Sibenika. Zato je nekaj časa, do Krmne bitke, opravljal dolžnosti namestnika komandanta brigade tovariš Janez Kočvar.

Nem, če ne bom v obeh nekaterih malo preveč nekrumen, če izrazim svojo misel, v čem, da je bil sestav ožega štaba brigade imenovan zelo posrečeno. V vsakem primeru pa trdim, da je med nami obstajalo popolno medsebojno razumevanje in da je vladala harmonija. Čeprav smo se takrat prvi srečali, smo se razumeli tako, kot da bi preživeli skupaj že vse naše dotedanje življenje. Na vsej borbeni poti nas je spremljala enotnost v mislih in akciji, zato smatram, da je bil to tudi eden od faktorjev, ki so pripomogli k uspehom brigade.

Nismo se ozirali na mnega raznih »kritikov« ter na njihove ocene, čeprav so mnogokrat težko padle na naša srca. Vsi skupaj, boreci in komandni kader, smo se raje odločno pripravljali na tekoče vojne naloge, ki jih je bilo treba izvesti, kot se je izkazalo, da je bilo v težkih in surovih bitkah postavljale pred vse nas, nismo bili neprisiljeni.

Prežeta z borbenim navdušenjem in polna bojnega elana je naša brigada čestno izvršila vse naloge, ki jih je dobila, od izkrovanja z Vite do dneva končne osvoboditve domovine.

Ta pot je močno obilna s krvinjo njenih najboljših borcev. Stojenje njih je žrtvovalo svoje življenje na mnogih bojiščih od Vite do Ilirske Bistrice. Zadoščalo bo, če o budim spomin na en sam junak pri osvoboditvi Mostarja, ko je padlo 82 m'ladincev iz Slovenskega Primorja.

Slavno borbeno pot brigade bom skušal podati v kratkih potezah kdaj drugič, na tem mestu pa želim pripomniti samo to, da je brigada v zelo kratkem času po izkrovanju dobila priznanje, ker je zaradi svojih zasluzov prejela naziv »adarna«. Z osvoboditvijo Dalmacije je brigada že razpolagala s toliko zaplenjenega orožja, da bi se lahko komaj po oborožila za še bi ga ostalo za druge.

Po takem razvoju dogodkov pa nam postane razumljivo, da so mnogi od onih, ki niso bili preveč sigurni glede brigade ali pa so se nekoč pogledali kot kritiki, utihnili ter pristopili k prekomernemu s spoštovanjem.

Danes, po 20 letih, se preživeli pripadniki 3. prekomorske udarne brigade klanjajo vsega pri znanje, ker je zaradi svojih zasluzov prejela naziv »adarna«. Z osvoboditvijo Dalmacije je brigada že razpolagala s toliko zaplenjenega orožja, da bi se lahko komaj po oborožila za še bi ga ostalo za druge.

nožja one gore, ki jo pozna po imenu »Etna«. In Mauroner spada v kategorijo one gospode, ki umeva obče gospodarstvo v takem smislu, ki tako razdeljuje delo in zaslužek v Trstu!

V prikazu »Slovenska publicistika in prva ruska revolucija« (Ljubljana 1960) sem mimogrede na »vprašanje, od kod se je vzel tisti skrajni slovenski antisemitizem, ki je tako razganjal »Edinost« leta 1905,« odgovoril, da »ga je »Edinost« v bistveno istem smislu gojila že od osemdesetih let preteklega stoletja, ko ga je začel nanašati ali kar »uvajati« vanjo naravnost iz ruskega reakcionarnega časnika pravi oče tržaškega carofilskega rusofila Fran Podgornik« (str. 45). Samo okolnosti, da v slavističnem - ali bolje: slovenističnem! - izročilu velja docela neproučeni Podgornik za nekakega liberalnega svetnika, je pripisati čudni dvom, ki ga je o tem mojemu pojasnilu izrazil recenizirani Janez Rotar (pod naslovom »Ob osemdesetih ruske revolucije 1905 pri nas« v »Nasi sobodnosti« 1961). Čedeš: »D. Kermavner meni, da je pri »Edinosti« bil to (sc. apostol nekega slovenskega rasističnega antisemitizma) prav Fran Podgornik, za kar pa ne navaja konkretnih dokazov (str. 284). Rotar bi pač le tedaj smel izraziti takšen dvom ali »ugovor«, če bi si bil tudi sam ogledal »Edinost« iz osemdesetih let in prišel do drugega zaključka, namreč da so oporišča za takšen očitke Podgorniku nezadostna; gotovo si ni mogel misliti, da bi bila moja dolžnost, ob pojasnilu, ki sem ga dal le mimogrede, navajati ta oporišča ali »konkretna dokaza«! A očitno je hotel le odvrniti od Podgornika pretečo negativno oceno, zaradi katere bi ga morali sneti iz slovenistične svetniške galerije. V istem smislu je tudi menil, da »bi se ob širši in problematični obravnavi okružila ostrina«, s katero sem obsodil carofilstvo tržaške »Edinosti«, ki sem ga izpridelal do »očitnosti« s številnimi »konkretnimi dokazi«. To njegovo upanje kapada ne teži k večji zgodovinski resnici, ampak le k večji žalosti in slavi slovenskega narodnjaštva. Enako moramo oceniti tudi njegovo prizadevanje, da bi kolikor moč ublaževalno pretolmačili narodnjaški antisemitizem pri Slovencih.

(Se nadaljuje)